

Очертаване на реалните маршрути за търговия с фалшиви стоки

Резюме

Увод

Глобализацията, улесняването на търговията и нарастващото икономическо значение на интелектуалната собственост са движещи фактори на икономическия растеж. Те обаче създадоха и нови възможности за престъпните мрежи за разширяване на обхвата и мащаба на техните операции, получаване на готово (*free-riding*) от интелектуалната собственост и замърсяване на търговските маршрути с фалшифицирани стоки. Последниците за икономиката са сериозни. Търговията с фалшифицирани стоки не само вреди на икономическия растеж, но и подкопава доброто управление, върховенството на закона и доверието на гражданите в правителството и може в крайна сметка да застраши политическата стабилност. В някои случаи фалшификатите могат да доведат и до тежки последици за здравето, безопасността и околната среда.

Точната информация за маршрутите на търговия с фалшифицирани стоки е от съществено значение за изготвянето на ефективни управленски ответни мерки за този бич. Сложността на маршрутите на търговия с фалшификати може да се окаже голямо препятствие пред правоприлагащите органи.

Изразяваме голямото си задоволство, че за нашите две институции бе възможно да си сътрудничат за извършване на анализ на уникалния набор от глобални данни за изземвания, извършени от митническите служби, за да се очертаят маршрутите на търговия с фалшиви стоки. Изразяваме също нашата признателност на Световната митническа организация, Генерална дирекция „Данъчно облагане и митнически съюз“ на Европейската комисия и Министерството на вътрешната сигурност на САЩ за предоставянето на отлични данни за изземвания, извършени от митническите служби, на продукти, с които се нарушава право на ИС.

Уверени сме, че настоящото проучване ще допринесе съществено за разбирането на търговията с фалшифицирани и пиратски стоки. Вярваме, че то ще помогне на правителствата да разработят целенасочени политически ответни мерки и ще укрепи управленските рамки за справяне с това явление.

António Campinos
Изпълнителен директор
на EUIPO

Rolf Alter
Директор, ОИСП/GOV

Предговор

Разширяващите се обхват и степен на фалшифициране и пиратство, както и на търговията с фалшифицирани стоки в частност, са основни предизвикателства пред глобалната икономика, която във все по-голяма степен е задвижвана от иновациите. Икономическата заплаха, която представляват тези практики, подкопава иновациите и спъва икономическия растеж, пораждайки същевременно вредни последици за здравето, безопасността и сигурността на правителства, предприятия и потребители. Организираните престъпни групи играят все по-важна роля в тези дейности, извличайки значителни изгоди от рентабилни операции по фалшифициране и пиратство.

Настоящото проучване бе проведено съвместно от ОИСР и Службата на ЕС за интелектуална собственост (EUIPO), с цел да предостави на авторите на политики надеждни емпирични данни за тази заплаха. Както се вижда от доклада на ОИСР-EUIPO от 2016 г. „Търговията с фалшифицирани и пиратски стоки: Проучване на икономическото въздействие“, през 2013 г. търговията с фалшифицирани и пиратски стоки достига до 2,5 % от световната търговия, като този дял е дори още по-голям само в рамките на ЕС, където достига до 5 % от вноса.

Извършеният през 2016 г. анализ установи също така, че страните, участващи в търговията с фалшифицирани и пиратски продукти, най-често ги транспортират по сложни търговски маршрути. За да допълни този анализ, настоящият доклад разглежда произхода на фалшивите стоки по отрасли, като се посочват както икономиките, които произвеждат стоките, така и тези, които служат за транзитни пунктове в търговията.

Анализът показва, че Китай е най-големият производител на фалшифицирани стоки във всички анализирани категории, докато Хонконг (Китай), Обединените арабски емирства и Сингапур са световни центрове за търговия с фалшифицирани стоки. Анализът разкрива също така голям брой регионални и специфични за отделните сектори модели.

Настоящият доклад се основава на две еднакво валидни политически съображения. Първото е въздействието на престъпни и незаконни търговски дейности върху доброто управление, обществената безопасност и върховенството на закона. Второто е негативният ефект на търговията с фалшифицирани стоки върху законното конкурентно предимство на носителите на права и следователно върху иновациите, заетостта и дългосрочния икономически растеж.

В ОИСР настоящото проучване бе извършено в контекста на експертната група по борба срещу незаконната търговия (TF-CIT) към Форума за висока степен на риск, като фокусът е върху основано на доказателства изследване и модерни аналитични техники, с цел да се помогне на авторите на политики да очертаят и разберат уязвимите страни на пазара, използвани и създадени от незаконната търговия.

Докладът бе изготвен от Piotr Stryszowski, старши икономист, и Florence Mouradian, икономист в Дирекция за публично управление и териториално развитие към ОИСР, съвместно с Michał Kazmierczak, икономист в Европейската обсерватория за нарушенията на правата на интелектуална собственост на ЕUIPO, под надзора на Stéphane Jacobzone, съветник, ОИСР, и Nathan Wajzman, главен икономист, ЕUIPO. Авторите изразяват благодарност на Peter Avery (ОИСР) за неговия принос.

Авторите желаят да благодарят на експертите на ОИСР, които предоставиха ценни знания и идеи: Dominique Guellec, Przemysław Kowalski и Monika Sztajerowska. Авторите държат да изкажат благодарност също така на експертите от държавите — членки на ОИСР и на участниците в няколко семинара и работни форуми за тяхното ценно съдействие. Изказва се специална благодарност на Asrat Tesfayesus от Службата на САЩ за патенти и търговски марки (US Patent and Trademark Office) и на Nikolaus Thumm от Съвместния изследователски център към Европейската комисия.

Секретариатът на ОИСР желае да благодари на Liv Gaunt, Fiona Hinchcliffe и Andrea Uhrhammer за тяхната помощ при редактирането и изготвянето.

Количественото изследване в настоящото проучване се основава на богата, глобална база данни за изземвания, извършени от митнически служби, предоставена от Световната митническа организация (СМО) и допълнена с регионални данни, предоставени от Генерална дирекция „Данъчно облагане и митнически съюз“ на Европейската комисия, Агенцията на САЩ за митниците и защитата на границите (US Customs and Border Protection Agency) и Службата на САЩ за имиграционен и митнически контрол (US Immigration and Customs Enforcement). Авторите изразяват своята благодарност за данните и ценната подкрепа на тези институции.

Резюме

Търговията с фалшифицирани и пиратски стоки е световно явление, чиито обхват и степен се увеличават. Глобализацията, улесняването на търговията и нарастващото икономическо значение на интелектуалната собственост са, от една страна, движещи сили на икономическия растеж, но от друга страна, разкриват нови възможности за престъпните мрежи за разширяване на обхвата и мащаба на техните операции със сериозни отрицателни последици за икономиката и обществото. Търговията с фалшифицирани пиратски стоки подкопава освен това доброто управление, върховенството на закона и доверието на гражданите в правителството и може в крайна сметка да застраши политическата стабилност.

Страните, участващи в търговията с фалшифицирани и пиратски продукти, най-често транспортират продуктите, с които се извършва нарушението, по сложни маршрути с многобройни междинни пунктове. Транзитните пунктове се използват за: i) улесняване на фалшифицирането на документи по начини, които прикриват първоначалния пункт на заминаване; ii) установяване на центрове за разпределение на фалшифицирани и пиратски стоки; и iii) повторно опаковане или повторно етикетирание на стоки. В допълнение, докато в повечето случаи вносът на фалшифицирани стоки е обект на вниманието на местните правоприлагащи органи, транзитните стоки често са извън техния обхват, което означава, че е по-малко вероятно да бъдат заловени.

В настоящото проучване е извършена оценка на сложните маршрути, свързани с глобалната търговия с фалшифицирани и пиратски стоки. Важно е да се отбележи, че отчитаните по-големи дялове на изземвания, извършвани от митнически служби, както и по-високите оценки за евентуален източник на фалшифицирани продукти (т.е. резултати по GTRIC-e), не означават непременно, че дадена икономика произвежда значително количество фалшификати. В анализа на настоящото проучване е използван набор от статистически филтри с оглед на по-доброто изясняване на ролята на важните държави на произход. Идентифицирани са най-важните произвеждащи икономики и най-важните транзитни пунктове за десет основни сектора, които са особено уязвими откъм фалшифициране. Тези сектори обхващат широка гама от търгуеми стоки с интензивно използване на ИС, включително бързооборотни потребителски стоки, като хранителни или козметични продукти, и продукти от бизнес към бизнес, като резервни части и компютърни чипове. Съчетаната търговия на фалшификати в тези сектори възлиза на 284 млрд. щатски долара през 2013 г. (208 млрд. евро през 2013 г.) — повече от половината от общата оценка на търговията с фалшиви стоки.

В анализа Китайската народна република (наричана по-долу „Китай“) се очертава като най-голям производител на фалшифицирани стоки в девет от десетте анализирани категории. Освен това няколко азиатски икономики, включително Индия, Тайланд, Турция, Малайзия, Пакистан и Виетнам, са важни производители в много сектори, макар че ролята им е далеч не толкова значителна, колкото тази на Китай. Турция се очертава като важен производител в някои сектори, например кожени изделия, хранителни и козметични продукти, които се изпращат с автомобилен превоз в ЕС.

Въз основа на данните са идентифицирани няколко важни транзитни пункта за търговията с фалшификати, сред които Хонконг (Китай), Обединените арабски емирства и Сингапур, които участват в търговията с фалшифицирани стоки във всички анализирани категории продукти. Фалшиви стоки пристигат в големи количества в контейнери и се изпращат по-нататък в малки колети по пощата или с куриерски служби.

Има освен това някои важни регионални транзитни пунктове. Така например няколко икономики от Близкия изток (напр. Обединените арабски емирства, Саудитска Арабия и Йемен) са важни транзитни пунктове за изпращане на фалшиви стоки в Африка. Четири транзитни пункта — Албания, Египет, Мароко и Украйна — са от особено значение за последващото разпределение на фалшификати, предназначени за ЕС. И накрая, Панама е важен транзитен пункт за фалшификати по пътя към САЩ.

В заключение, данните показват, че малките пратки и колети най-често преобладават по много от търговските маршрути, отразявайки намаляващите разходи за пощенски и куриерски пратки и нарастващото значение на интернет и електронната търговия в международния търговски обмен. Пратките с не повече от десет артикула представляват средно около 43 % от всички пратки.

Настоящият анализ може да даде информация за политически дискусии между отделните правителства или на регионално или глобално равнище, имащи за цел да предотвратят, намалят или възпрат търговията с фалшифицирани и пиратски стоки. Той може да помогне за изработването на по-целенасочени политически ответни мерки за укрепване на управленските рамки, имащи за цел справянето с този риск. В доклада се призовава за по-задълбочен анализ за разработването на ефективни рамки за правоприлагане и управление в три области:

- ролята на зоните за свободна търговия при трансбордиране
- проблемът за откриване при малки пратки

икономическите характеристики на икономиките на произход, включително количествената връзка между интензивността на фалшифициране и показателите за свободна търговия, качество на управление и почтеност в публичния сектор.